

АНОТАЦІЯ

Ломака О.О. Формування та реалізація державної промислової політики на регіональному рівні – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування». – Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна Навчально-науковий інститут «Інститут державного управління». – Харків, 2024.

У дисертації обґрунтовано науково-теоретичні підходи до розробки практичних рекомендацій щодо вдосконалення формування та реалізації державної промислової політики на регіональному рівні. Уточнено сутність, складові та зміст механізмів взаємодії органів публічного управління з громадськістю.

Визначено головну мету державної промислової політики на регіональному рівні – забезпечення сталого та інноваційного розвитку промисловості, підвищення її ефективності та конкурентоспроможності, а також покращення економічного та соціального розвитку регіону. Основними суб'єктами – є держава, органи місцевого самоврядування, та промислові організації. Об'єктами – сукупність суб'єктів господарювання, до складу яких входять корпорації, підприємства, індивідуальні підприємці та виробники як товарів, так і послуг.

Удосконалено алгоритм формування та реалізації державної промислової політики на регіональному рівні, який складається з наступних етапів: визначення мети; аналізу існуючої структури промисловості регіону; формування власної моделі та її принципів; вибір пріоритетних галузей промисловості; механізму реалізації промислової політики; визначення ризиків та моніторингу реалізації обраної моделі регіональної промислової політики.

З'ясовано, що основними структурними елементами комплексного механізму реалізації промислової політики на регіональному рівні є мета, завдання, суб'єкт та об'єкт, принципи, функції, зворотній зв'язок. На нашу думку даний механізм повинен складатись із функціональних механізмів реалізації державної промислової політики на регіональному рівні, а саме: нормативно-

правового, економіко-фінансового, організаційно-адміністративного та інформаційно-комунікативного механізму, які у свою чергу мають арсенал власних методів, засобів та інструментів.

Проаналізовано сучасний стан нормативно-правового механізму формування та реалізації державної промислової політики на регіональному рівні доведено, що основною проблемою є відсутність Закону України «Про промислову політику». З'ясовані проблеми економіко-фінансового механізму, пов'язані з публічним управлінням: корупція; зміни у законодавстві та його непередбачуваність; високий рівень бюрократії; відсутність прозорості в державних установах; необхідність проведення ефективних реформ у різних сферах; нестабільність у публічному управлінні. Досліджено особливості організаційно-адміністративного механізму, з'ясовано, що відсутня функціональна система стратегічного планування, вагомою проблемою промислового сектора є дефіцит трудових ресурсів. З початку російського військового повномасштабного вторгнення в Україну промислова інфраструктура зазнала значних руйнувань і потребує відновлення. Визначено основні проблеми інформаційно-комунікативного механізму реалізації державної промислової політики: недостатня взаємодія між органами публічного управління, бізнесом та громадськістю. недосконалість нормативно-правової бази. недостатнє фінансування заходів з розвитку даного механізму.

На основі отриманих в результаті аналізу даних нами було запропоновано напрями удосконалення нормативно-правового механізму, що передбачає створення нових законодавчих актів, які сприятимуть розвитку промисловості на регіональному рівні. Напрями удосконалення економіко-фінансового механізму: покращення залучення інвестицій, удосконалення інноваційної діяльності; реалізація перспективних напрямів проектів ДПП; державна підтримка формування кластерів; включення регіонального промислового комплексу у глобальні ланцюги вартості. Шляхи удосконалення організаційно-адміністративного механізму: розробка стратегій та планів; розподіл ресурсів; ефективне використання кадрового потенціалу; підвищення ефективності інституційного забезпечення; покращення промислової інфраструктури;

підвищення ефективності екологічного контролю. Удосконалення інформаційно-комунікативного механізму реалізації державної промислової політики на регіональному рівні може включати ряд напрямів: посилення доступу до інформації; організація консультацій та громадських слухань; комунікація зі ЗМІ; електронні інструменти комунікації; інформаційна підтримка для підприємств. З метою розвитку системи моніторингу запропоновано модель, що характеризує послідовність виконання робіт з підготовки та організації моніторингу реалізації промислової політики на регіональному рівні.

Реалізація державної промислової політики на регіональному рівні здійснюється в умовах впливу широкого комплексу ризиків, серед яких виділяються макроекономічні (глобального і національного рівня), соціальні та операційні. До актуальних ризиків глобального масштабу слід віднести: 1) російське військове повномасштабне вторгнення в Україну; 2) ризик девальвації провідних світових валют; 3) ризик циклічних коливань світової економіки. Макроекономічні ризики національного масштабу: 1) ризик погіршення макроекономічної ситуації в країні; 2) ризик скорочення бюджетного фінансування промислової політики. До операційних ризиків можуть бути віднесені ризики, пов'язані з недосконалістю прийнятих процедур, технічною та нормативною правовою підтримкою реалізації промислової політики.

Запропоновано концептуальне обґрунтування перспективної моделі формування та реалізації державної промислової політики на регіональному рівні. Структурно така модель складається з двох блоків, до першого блоку (формування) входять суб'єкт, мета завдання, принципи та етапи формування та реалізації державної промислової політики на регіональному рівні та другого блоку (реалізація), що складається з комплексного механізму реалізації, об'єкту, а також зворотного зв'язку між суб'єктом та об'єктом.

Ключові слова: державне регулювання, промисловість, регіон, регіональна економіка, промислова політика, державна промислова політика на регіональному рівні, Індустрія 4.0, конкурентоспроможність, регіональний промисловий комплекс, інновації, інвестиції, кластер, механізми реалізації

промислової політики.

ANNOTATION

Lomaka O.O. Formation and implementation of state industrial policy at the regional level. – Manuscript. Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in the specialty 281 «Public Administration and Administration» – V. N. Karazin Kharkiv National University Educational and Scientific Institute «Institute of Public Administration». – Kharkiv, 2024.

The dissertation substantiates scientific and theoretical approaches to the development of practical recommendations for improving the formation and implementation of state industrial policy at the regional level. The essence, components and content of mechanisms of interaction of public administration bodies with the public are clarified.

The main goal of the state industrial policy at the regional level is to ensure sustainable and innovative development of industry, increase its efficiency and competitiveness, as well as improve the economic and social development of the region. The main subjects are the state, local self-government bodies, and industrial organizations. Objects – a set of business entities that include corporations, enterprises, individual entrepreneurs, and manufacturers of both goods and services.

The algorithm of formation and implementation of state industrial policy at the regional level has been improved, which consists of the following stages: determination of the goal; analysis of the existing structure of the region's industry; formation of its own model and its principles; selection of priority industries; mechanism for implementing industrial policy; identification of risks and monitoring of the implementation of the selected model of regional industrial policy.

It is found out that the main structural elements of a comprehensive mechanism for implementing industrial policy at the regional level are the goal, objectives, subject and object, principles, functions, and feedback. In our opinion, this mechanism should be comprehensive and consist of functional mechanisms for implementing state industrial policy at the regional level, namely: regulatory, economic, financial, organizational, administrative and information and communication mechanisms,

which in turn have an arsenal of their own methods, tools and tools.

The article analyzes the current state of the regulatory mechanism for the formation and implementation of state industrial policy at the regional level. It is proved that the main problem is the absence of the law of Ukraine "On industrial policy". The problems of the economic and financial mechanism related to public administration are clarified: corruption; changes in legislation and its unpredictability; high level of bureaucracy; lack of transparency in state institutions; the need for effective reforms in various areas; instability in public administration. The features of the organizational and administrative mechanism are studied, it is found out that there is no functional system of strategic planning, a significant problem of the industrial sector is the shortage of labor resources. Since the beginning of the war, the industrial infrastructure has suffered significant destruction and needs to be restored. The main problems of the information and communication mechanism for implementing the state industrial policy are identified: insufficient interaction between public administration bodies, business and the public. Imperfection of the regulatory framework. Insufficient funding for the development of this mechanism.

Based on the data obtained as a result of the analysis, we proposed ways to improve the regulatory mechanism that provides for the creation of new legislative acts that will contribute to the development of industry at the regional level. Areas of improvement of the economic and financial mechanism: improvement of investment attraction, improvement of innovation activity; implementation of promising areas of PPP projects; state support for the formation of clusters; inclusion of the regional industrial complex in global value chains. Ways to improve the organizational and administrative mechanism: development of strategies and plans; allocation of resources; effective use of human resources; improving the efficiency of institutional support; improving industrial infrastructure; improving the effectiveness of environmental control. Improving the information and communication mechanism for implementing state industrial policy at the regional level may include a number of areas: strengthening access to information; organizing consultations and public hearings; communication with the media; electronic communication tools; information support for businesses. In order to develop the monitoring system, a model is proposed

that characterizes the sequence of work on the preparation and organization of industrial policy at the regional level.

The implementation of state industrial policy at the regional level is carried out under the influence of a wide range of risks, among which macroeconomic (global and national), social and operational are distinguished. Current global risks include: 1) russia's full-scale military invasion of Ukraine; 2) the risk of devaluation of the world's leading currencies; 3) the risk of cyclical fluctuations in the global economy. National macroeconomic risks: 1) the risk of deterioration of the macroeconomic situation in the country; 2) the risk of reducing budget funding for industrial policy. Operational risks may include risks associated with imperfect procedures, technical and regulatory legal support for the implementation of industrial policies.

A conceptual justification of a promising model for the formation and implementation of state industrial policy at the regional level is proposed. Structurally, this model consists of two blocks, the first block (formation) includes the subject, the purpose of the task, the principles and stages of the formation and implementation of State Industrial Policy at the regional level and the second block (implementation), consisting of a complex implementation mechanism, the object, as well as feedback between the subject and the object.

Keywords: state regulation, industry, region, regional economy, industrial policy, State Industrial Policy at the regional level, Industry 4.0, competitiveness, regional industrial complex, innovation, investment, cluster, mechanisms for implementing industrial policy.